

EUROOPA PARLAMENT

2004



2009

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

2008/2031(INI)

24.6.2008

ARVAMUS

Esitaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Saaja: väliskomisjon

Kaubandussanktsioonide kasutamine ELi inimõigusmeetmetes ja –poliitikas
(2008/2031(INI))

Arvamuse koostaja: Vittorio Agnoletto

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on seisukohal, et inimõigused on nõukogu poolt komisjonile kaubanduslääbirääkimiste pidamiseks antava mandaadi lahutamatuks osaks ning nimetatud mandaadi ulatuse kindlaksmääramise protsessi tuleb alati kaasata ka Euroopa Parlament, eriti arvestades asjaolu, et Euroopa Liidul on inimõiguste ja demokraatia edendamisel maailmas juhtiv roll, ning arvestades, et poliitilised ja majanduslikud sanktsioonid on oluliseks abinõuks nende riikide suhtes, kus inimõigusi jalge alla tallatakse;
2. palub komisjonil hoida parlamenti pidevalt kursis sellega, kuidas kehtestatud sanktsioonid eesmärkide saavutamist mõjutavad, ning esitada ettepanekuid võimalike muudatuste kohta, arvestades olukorra arengut asjaomases riigis;
3. usub, et on ülimalt oluline kaasata Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) siduvad põhilised tööõigused igasse tulevasse vabakaubanduslepingusse Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel;
4. märgib, et üksnes kaubanduslikud sanktsioonid on osutunud enamikul juhtudel väga ebatõhusaks, eriti kui neid ei ole kehtestatud kogu maailmas ja ÜRO egiidi all, ning need kahjustavad tsiviilelanikkonda rohkem kui nende riikide valitsusi, mille suhtes sanktsioonid on kehtestatud;
5. peab ILO põhikonventsioonide, ÜRO mittediskrimineerimise konventsioonide ja naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitleva konventsiooni (CEDAW) ratifitseerimist kaubanduspartnerite poolt inimõiguste klausli oluliseks osaks ja kolmandate riikidega kaubanduslepingute sõlmimise eeltingimiseks;
6. palub nõukogul ja komisjonil koostada selge analüüs selle kohta, kui tõhusaks on osutunud juba kehtestatud sanktsioonid ja missugust mõju need ELi kaubandussuhetele avaldavad;
7. on seisukohal, et kaubandussanktsioonid, mida Euroopa Liit rakendab, ei tohiks tabada ühtviisi kogu ühiskonda, vaid need tuleb suunata eelkõige inimõiguste rikkumisi ja demokraatia kahjustamist otseselt või kaudselt mõjutavate isikute ning era- ja/või riiklike ettevõtjate finantshuvide vastu, nii et need ei tabaks elanikkonda ja eriti sektoreid, mis võimaldavad riigi vaeseimatel elanikel elatist teenida;
8. on seisukohal, et sanktsioonid peaksid olema suunatud ka neile majandussektoritele, mis on inimõigusi rikkuvate valitsuste jaoks strateegiliseks tuluallikaks, võimaldades valitsusel võimul püsida;
9. on seisukohal, et kui langetatakse sanktsioone puudutavaid otsuseid, peaksid ELi organid enne sanktsioonide kehtestamist ja sanktsioonide tõhususe hindamise ajal tegema tihedat koostööd asjaomase riigi kodanikuühiskonna ja valitsusväliste organisatsioonidega;

10. on seisukohal, et sanktsioonide kohaldamine ja hindamine Euroopa Liidu poolt inimõiguste rikkumiste eest peaks põhimõtteliselt domineerima mis tahes kahju üle, mis tuleneb nende kohaldamisest Euroopa Liidu ja selle kodanike kaubandushuvide kaitseks;
11. on seisukohal, et kuna sanktsioonidel on inimõiguste toetamisel väga oluline sümboolne roll (sest nad on seotud konkreetsete, kindlate jõhkrate inimõiguste rikkumistega), ei tohiks neid tühistada enne, kui nende kehtestamise põhjus on kadunud, sõltumata nende mõjust Euroopa Liidu kaubandushuvidele;
12. on seisukohal, et kui hindamisaruandes öeldakse, et kehtestatud sanktsioonidel ei ole soovitud mõju, tuleks sanktsioonide iseloomu muuta (näiteks üldistest konkreetset suunatuks);
13. nõuab inimõiguste- ja demokraatiaklausli laiendamist kõigile uutele Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitavatele lepingutele, sõltumata sellest, kas tegu on tööstus- või arenguriikidega, ning selle lisamist eelkõige kaubandus- ja sektoripõhiste lepingutele;
14. on seisukohal, et koos kaubandussanktsioonidega nende täpses tähenduses tuleks kasutada veel järgmisi sanktsioneerimismeetodeid, mis ei ole otseselt kaubandussanktsioonid, nagu otselendude peatamine, konkreetsed embargod (näiteks relvaimpordile), Euroopa Liitu sisenemise keeld, finantspiirangud, diplomaatilised noodid, kultuuri- ja spordiürituste boikoteerimine jne; rõhutab lisaks, et eranditult kõik liikmesriigid peavad kehtestatud sanktsioone toetama;
15. kiidab heaks asjaolu, et ELi üldine soodustuste süsteem (GSP) näeb ette täiendavad soodustused riikidele, kes on ratifitseerinud ja rakendanud inim- ja tööõigusi, keskkonnakaitset ja head valitsemistava käsitlevaid konventsioone; rõhutab samuti, et GSP näeb ette selliste soodustuste kaotamise nende riikide jaoks, kes selliseid konventsioone ei rakenda;
16. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid ei pakuks vabakaubanduslepinguid ja/või assotsiatsioonilepinguid – isegi mitte inimõiguste klauslitega – nende riikide valitsustele, kus pannakse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo andmetel toime massilisi inimõiguste rikkumisi;
17. palub komisjonil jälgida kaubandussanktsioonide, nende kohaldamisel kasutatavate kriteeriumite ning nende peatamise tõhusust, anda teavet saadud tulemuste kohta ning esitada ettepanek järjepidevama strateegia kohta sanktsioonide kehtestamiseks riikidele, kus rikutakse inimõigusi, eesmärgiga ühest küljest vähendada *ad hoc* alusel kehtestatud sanktsioonide mis tahes kahjustavat mõju, ning teisest küljest suurendada sanktsioonide tõhusust nii, et nende sobilikkus tuleks esile asjaomase riigi olukorra üksikasjalisest ja süsteemsest analüüsist;
18. palub komisjonil hinnata, kas sanktsioonid tabavad neid, kes on vastutavad, ning kas valitud ajalised raamid on sobivad;
19. nõuab, et juhul, kui sanktsioon on kehtestatud arenguriigile, kes saab Euroopa Liidult arenguriikidele antavat abi, tuleb põhimõtteliselt eelistada nn arukaid, konkreetset

suunatud sanktsioone üldistele sanktsioonidele, mis oleks loogiliselt võttes arenguabiga vastuolus;

20. kutsub komisjoni ja nõukogu üles hindama sanktsioonide mõju kõnealuste riikide arengupoliitikale ja ELi kaubanduspoliitikale;
21. nõuab, et sanktsioonide hindamisel võetaks arvesse ka teiste organite ja riikide poolt kehtestatud sanktsioone, eriti Ameerika Ühendriikide ja nende riikide poolt, kes asjaomase riigiga kõige sagedamini kauplevad;
22. kutsub komisjoni üles alustama läbirääkimisi riikidega, kes tegutsevad nii, et see vähendab Euroopa Liidu kehtestatud sanktsioonide mõju riigis, millele sanktsioonid on kehtestatud;
23. palub, et komisjoni teeks asjaomases piirkonnas sanktsioonide jõustamise eesmärgil pidevat koostööd selle riigi naaberriikidega, millele sanktsioonid on kehtestatud, nii sanktsioonide liigi kavandamisel kui ka nende rakendamisel, samuti siis, kui hinnatakse sanktsioonide tõhusust ja nende mõju kogu piirkonna kaubanduspoliitikale laiemalt.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.6.2008
Lõpphääletuse tulemused	+: 23 -: 1 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Francisco Assis, Graham Booth, Carlos Carnero González, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Béla Glattfelder, Ignasi Guardans Cambó, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, David Martin, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Vittorio Agnoletto, Jan Tadeusz Masiel, Salvador Domingo Sanz Palacio
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Małgorzata Handzlik